

Den Haag, 30 juni 2020

Jaarverslag Max van der Stoel Foundation 2019

Inhoud:	pagina
<u>Bestuursverslag</u>	
Bestuursverslag	2
Impact Corona crisis	16
<u>Jaarrekening</u>	
Balans	18
Staat van baten en lasten	19
Toelichting algemeen	20
Toelichting jaarrekening	24
Statutaire bepaling omtrent resultaat	32
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34
Bijlage: Begroting 2020	37

Bestuursverslag 2019

Stichting Foundation Max van der Stoel for Democracy, Development and Dialogue

KvK-nummer: 41200183

RSIN nummer ANBI: 805706033

De stichting is gevestigd te Den Haag

Het bestuur van de stichting bestaat uit de volgende personen:

- 1) Manuela Monteiro (voorzitter)
- 2) Liselore van der Heijden (penningmeester)
- 3) Kirsten Meijer
- 4) Lau Schulpen
- 5) Milka Yemane
- 6) Roelof van Laar
- 7) Kati Piri, internationaal secretaris PvdA
- 8) Ayaan Abukar
- 9) Yannick Du Pont

Directeur (gevolmachtigd): Arjen Berkvens

De directeur heeft de volgende onbezoldigde Nevenfuncties:

- Bestuurslid Foundation for European Progressive Studies (FEPS)
- Bestuurslid Stichting Yangambi
- Bestuurslid Stichting Gurmuu

Doelstelling:

Op 1 juli 2013 is de Foundation Max van der Stoel ontstaan na een fusie van de Evert Vermeer Stichting (EVS) en Alfred Mozer Stichting (AMS.) De FMS zet zich in voor democratisering in de Europese Nabuurschapsregio, een eerlijk en coherent beleid ten aanzien van ontwikkelingslanden en ondersteunt sociaaldemocratische partijen internationaal.

Missie:

Maak mensen sterker en de politiek eerlijker. Waarom en voor wie zetten wij ons in? De studente die het niet meer pikt dat in haar land corruptie en eigenbelang de boventoon voeren. De activist die het zat is dat zijn stem niets waard is, omdat er geen eerlijke verkiezingen zijn. Zij die strijden tegen de ongelijkheid in de wereld. Moedige mensen die grote persoonlijke risico's durven te nemen door de macht te trotseren. Voor solidariteit, democratie en mensenrechten. Tegen de politiek van stagnatie en uitbuiting. Wat doet de FMS? We wakkeren het vuur van verandering aan door activisten praktische tools te geven die ze direct in hun strijd kunnen gebruiken. Wij steunen de changemakers in de wereld en geven ze een podium. Wij nemen onze eigen verantwoordelijkheid voor eerlijke politiek in Nederland en de Europese Unie. Wij betrekken daar zoveel mogelijk mensen bij door kennis te delen en dialoog te stimuleren. Zo maken wij mensen sterker en de politiek eerlijker. Daar stond Max van der Stoel voor. Daar staat de FMS voor.

FMS Democracy Programma

Ons ideaal: een wereld waarin de democratische rechten van alle mensen zijn gewaarborgd.

Onze missie: een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van (sociaal-)democratie in internationaal verband.

Wij zetten ons in voor opkomende democratieën en voor (sociaal-) democraten in landen waar vrijheid onder druk staat. De FMS steunt de opbouw van politieke partijen, door middel van trainingen, op verzoek van onze buitenlandse partners. Zo leiden we bijvoorbeeld jonge politici op in de Balkan, steunen we democraten in Belarus en trainen we de nieuwe sociaaldemocratische partijen in Jordanië, Marokko en Tunesië. Want waardigheid, mensenrechten en de kans om zelf je toekomst te bepalen, mogen niet beperkt zijn tot een select groepje (veelal) westerse landen. Terugkerende thema's binnen deze trainingen zijn het opbouwen van een democratische partij, het betrekken van jongeren en vrouwen, lokale politiek, Europese uitbreiding en politieke vaardigheden. Op deze manier zijn honderden trainers en politici opgeleid in de landen waar wij actief zijn. De FMS heeft een kleine professionele staf en maakt gebruik van een grote groep vrijwilligers. Onze trainers krijgen niet betaald. Ze hebben relevante expertise in de politiek en trainen voor de FMS uit idealisme. Hierdoor houden we de kosten laag en de betrokkenheid hoog. Trainers maken gebruik van twee handboeken, die (via internet) voor iedereen beschikbaar zijn: "Hoe word je een betere politicus, handboek politieke vaardigheden" en "De kunst van effectief trainen, trainershandboek".

FMS Development programma

Ons ideaal: een wereld waarin iedereen gelijke kansen heeft op ontwikkeling.

Onze missie: een rechtvaardig beleid van Nederland en de Europese Unie voor ontwikkelingslanden

De Foundation Max van der Stoep (FMS) streeft ernaar dat politici en beleidsmakers in Nederland en de Europese Unie rekening houden met de belangen van ontwikkelingslanden. Dat hebben wij ongeveer 10 jaar gedaan met ons Fair Politics programma. Dit programma werd in 2017 stopgezet. Wij hebben de inspanning op dit terrein voortgezet met een nieuw initiatief dat zijn oorsprong kent in het vorige jaar. In 2016 werkte de FMS samen met Partos en Woord en Daad samen onder de naam 'Ready for Change?' We gebruikten het Nederlandse EU-voorzitterschap om de noodzaak voor een eerlijke en ambitieuze uitvoering van de Sustainable Development Goals (SDGs) stevig op de Nederlandse én Europese politieke agenda te zetten. We slaagden erin om een grote groep maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, milieuorganisaties en (sociale) ondernemingen samen te brengen. We namen een gezamenlijke positie in over wat we verwachten van Nederland en de Europese Unie om de SDGs daadwerkelijk in 2030 te bereiken. Eind 2016 liep de EU-financiering van 'Ready for Change?' af. Maar we besloten samen verder te werken aan het verwezenlijken van ons doel: een eerlijke en ambitieuze uitvoering van de SDGs, onder leiding van een positieve, stimulerende overheid. Dit betekende als eerste een nieuwe naam voor het initiatief: zo werd 'Ready for Change?' 'Building Change'. De eerste stappen waren gezet, samen bouwen we nu verder aan duurzame verandering. In 2019 probeerden we deze visie op verschillende manieren te realiseren. Zo coördineerden we, in de naam van Partos, een deel van de tweede SDG-rapportage naar het Parlement en continueerden de succesvolle campagne 'Adopteer een SDG'.

FMS Dialoog programma

Ons ideaal: een geïnformeerde samenleving waarin iedereen zich een mening kan vormen op basis van lotsverbondenheid.

Onze missie: een breed publiek bereiken met publieksactiviteiten en publieksinformatie door het organiseren van bijeenkomsten en het verzorgen van publicaties via diverse media.

Doelstellingen FMS Dialogue:

- 1) De PvdA achterban en het bredere publiek informeren over het werkgebied van de FMS, zowel inhoudelijk als geografisch en zodoende meer begrip kweken voor internationale samenwerking.
- 2) De PvdA achterban en het bredere publiek betrekken in het debat over ons werkgebied.
- 3) Een bijdrage leveren aan de politieke besluitvorming over aan het FMS werkgebied gerelateerde thema's binnen de PvdA en de Nederlandse en Europese politiek.
- 4) Ondersteuning van de doelstellingen van FMS Democracy en FMS Development.

De FMS organiseert regelmatig publieksbijeenkomsten en expertmeetings in Nederland over ontwikkelingen in landen en regio's die ons aangaan. Hierbij debatteren vertegenwoordigers uit de politiek, het maatschappelijk middenveld, wetenschap en het bedrijfsleven over landen waar wij werken, Europese uitbreiding of over ontwikkelingssamenwerking. We werken altijd samen met maatschappelijke organisaties, de PvdA of mensen die oorspronkelijk uit deze landen afkomstig zijn. Ook binnen de PvdA moet de aandacht voor internationale samenwerking en het belang van internationale solidariteit continu worden bevochten. De FMS doet dat onder meer op partijcongressen. De FMS verzorgt het secretariaat van de PvdA Buitenland Commissie. De FMS heeft ook een gratis digitale nieuwsbrief en we zijn actief op Facebook en Twitter.

FMS Think Tank

Met behulp van prikkelende discussiestukken dragen we bij aan de ideeënvorming en het publieke debat over internationale samenwerking in Nederland. Ook in 2019 hebben we ons hier hard voor ingezet. Samen met onze partner Foundation for European Progressive Studies (FEPS), zijn we een nieuw onderzoeksproject gestart rondom klimaatrechtvaardigheid.

Studie en publicatie: Migration: African perspectives

Sinds de grote toename van (vooral) Syrische vluchtelingen naar Europa in de zomer van 2015 is migratie een van de kernonderwerpen in de Europese politiek. Irreguliere migranten uit Afrikaanse landen nemen vaak dezelfde routes als vluchtelingen om naar de Europese Unie (EU) te reizen. Hierdoor is irreguliere migratie verweven geraakt met de vluchtelingenkwestie. Dit resulteerde in 2015 in een politieke crisis. Sindsdien concentreert de EU zich op het aanpakken van de grondoorzaken van irreguliere migratie. Is deze aanpak effectief en voldoende, en zo niet, wat kan er gedaan worden om het Europese migratiebeleid te verbeteren? Daar richt deze studie zich op.

Afrikaanse perspectieven ontbreken echter in dit debat, maar deze perspectieven zijn van cruciaal belang. Stakeholders in de betrokken landen weten wat zich daar afspeelt en wat nodig is om effectief beleid te implementeren of falende beleidsmaatregelen te verbeteren. Deze studie brengt perspectieven uit twee Afrikaanse landen, Ghana en Tunesië, samen met de perspectieven van Europese experts en ervaringen vanuit diasporaorganisaties. Irreguliere migratie van Afrikanen naar de EU is een humanitaire ramp, omdat de routes die mensen nemen vaak gevaarlijk zijn. In Europa leven irreguliere migranten daarnaast vaak in extreme armoede en hebben ze een verhoogd risico op uitbuiting. Het is ook een politiek probleem voor Europa, omdat het draagvlak om migranten, en vluchtelingen, te verwelkomen afbrokkelt.

Bij het aanpakken van de grondoorzaken van migratie is het cruciaal om te weten wat de precieze grondoorzaken zijn. Stakeholders in Ghana en Tunesië identificeren werkloosheid, corruptie, het gebrek aan toekomstperspectief en de grote ongelijkheid in de wereld als belangrijkste grondoorzaken van migratie. Het EU-beleid is tot op zekere hoogte op dit soort kwesties gericht. Maar is deze aanpak voldoende?

Deze studie toont aan dat een effectieve EU-strategie ontbreekt. Veel middelen dienen verschillende doelstellingen, waaronder de wens van Europa om grenzen beter te bewaken. Dit heeft echter geen enkel effect op het verlichten van de grondoorzaken van migratie. In deze studie beargumenteren we dat middelen die ingezet worden om de eerdergenoemde grondoorzaken aan te pakken vaak onvoldoende schaal hebben om echt een verschil te maken. Een langetermijnperspectief is om twee redenen nodig. Ten eerste, omdat uit onderzoek blijkt dat ontwikkeling in Afrikaanse landen op korte termijn juist migratie doet toenemen, omdat potentiële migranten meer middelen hebben. Ten tweede is een volwaardig partnerschap tussen Afrika en Europa nodig om grote ongelijkheden in de wereld te voorkomen en bestrijden. Europa moet zich dan ook blijvend inzetten om voldoende te besteden aan ontwikkelingssamenwerking.

De huidige EU-aanpak mist ook op een andere manier visie. Met de vergrijzende bevolking in Europa bestaat er in verschillende sectoren van onze economie een reële behoefte aan arbeidsmigranten. Dit moet goed gereguleerd worden, om effectief te zijn en om braindrain in andere landen te voorkomen. Circulaire migratie kan hier een goed instrument voor zijn, maar alleen als het gunstig is voor alle betrokken partijen. Dit vereist een grondige analyse van de behoeften en investeringen in onderwijssystemen in de landen van herkomst, evenals investeringen in werkgelegenheid. Circulaire migratie zal alleen slagen als migranten iets hebben om naar terug te keren, waar ze de verworven vaardigheden kunnen gebruiken.

Voor Afrikanen moet het makkelijker worden om visa voor EU-landen te krijgen. Veel van hen hebben een vertekend en onrealistisch beeld van Europa. Dit wordt ook beïnvloed door de moeilijkheden om Europa legaal binnen te kunnen komen. Het vergroten van de mogelijkheden voor reizen tussen de twee continenten zal bijdragen aan een eerlijkere weergave van hoe Europa er echt uitziet. Om Afrikaanse perspectieven meer te betrekken in het Europees beleid is de stem van de diaspora onmisbaar. Ook hun perspectieven zijn cruciaal, omdat we met hun input beter kunnen begrijpen wat er in Afrikaanse landen nodig is. Deze studie draagt bij aan de beleidsdiscussie met verschillende aanbevelingen die deze Afrikaanse perspectieven wel meenemen. Alleen met eerlijk beleid kan Europa een gelijkwaardige partner zijn van Afrika.

Op dinsdag 24 september organiseerden OneWorld en Partos, samen met FEPS, Cordaid en FMS, een event over de toekomst van migratie en ontwikkeling. Tijdens een gevarieerd programma met inbreng van ngo's, onderzoekers, journalisten en kunstenaars, bespraken we nieuwe ideeën rondom de toekomst van migratie en ontwikkeling. FMS organiseerde een subsessie over legale mogelijkheden voor migratie, met daarbij de focus op circulaire migratie.

Climate justice

Naast het onderzoek rondom migratie, is in 2019 ook een nieuw onderzoek samen met FEPS gestart, rondom het thema klimaatrechtvaardigheid (climate justice). Dit onderzoek, dat vooral in 2020 uitgevoerd zal worden, focust zich op de behoeften van Afrikanen en Afrikaanse landen rondom klimaatbeleid. Afrikaanse landen hebben vaak vrijwel niets bijgedragen aan de oorzaken van klimaatveranderingen, maar ondervinden wel grote gevolgen ervan. Europees beleid, en beleid van de individuele lidstaten, is er deels opgericht om landen te ondersteunen om zowel adaptatie als mitigatie maatregelen te nemen. Maar is deze aanpak voldoende? En sluit het beleid aan bij wat echt de behoeftes zijn in de Afrikaanse landen zelf? Dit soort vragen staan centraal in dit onderzoek. Door met stakeholders in Afrikaanse landen, als ook met experts, beleidsmakers, academici en diaspora in Europa te praten, willen we beleidsaanbevelingen doen om het Europese beleid eerlijker te maken richting ontwikkelingslanden. Uitvoering zal in 2020 en 2021 liggen en de publicatie zal in 2021

Oost-Europa onderzoek en publicatie

In 2019 vervolgden wij het onderzoeksproject naar de ontwikkelingen in Oost-Europa die in 2018 begon. Het project is op een zekere manier een vervolg op een soortgelijk onderzoek uit 2011-2012, waarbij we post-Sovjet landen bezochten in Oost-Europa en Centraal Azië, om te kijken naar de situatie omtrent de ontwikkeling van democratie en van sociaaldemocratie in de landen in kwestie. Aangezien er sindsdien ingrijpende veranderingen zich hebben voorgedaan, met name in 2014 – de Russische annexatie van de Krim, de oorlog in Oost-Oekraïne en de daarmee samenhangende veranderingen in de regionale verhoudingen etc. – besloten we dat het tijd was om nogmaals op onderzoek uit te gaan. In 2018 en 2019 bezochten we daarom 5 van de landen van het Oostelijk Partnerschap (Moldavië en Georgië in 2018, Armenië, Belarus en Oekraïne in 2019) om opnieuw de rekening op te maken.

Dit onderzoeksproject resulteerde in de publicatie ***“What’s Left? Trends and Dynamics in Europe’s East”***. Hierin concluderen wij o.a. dat het democratiseringsproces in deze landen over de laatste 30 jaar bezien verre van lineair is geweest. Er waren periodes van vooruitgang, maar ook stagnatie en zelfs achteruitgang. Het is dus een kwestie van een lange adem, en niet een proces dat in een paar jaar tot een succes gebracht kan worden. We concluderen ook dat het een misvatting is om de regio te zien als een speelbal tussen grotere machten, zoals Rusland, de EU en de VS. De landen in kwestie hebben telkens laten zien dat ze in staat zijn om zelfs in hun ingewikkelde geopolitieke omgeving grotendeels zelf de eigen ontwikkelingskoers te bepalen.

De publicatie bevat ook een aantal aanbevelingen. Zo adviseren wij o.a. een veel diverser aanpak van de verschillende landen, aangezien hun ontwikkeling in de afgelopen jaren steeds meer van elkaar is gaan verschillen. Ook is het niet voldoende om te hameren op de ontwikkeling van democratische instituties. Om een politiek duurzaam model te zijn moet een democratie namelijk ook tastbaar resultaat leveren voor de gewone burger, in de vorm van sociaaleconomische ontwikkeling, welvaart, goed functionerende publieke diensten etc. Wat betreft de geopolitieke omgeving is het zaak om de landen in kwestie te behandelen als soevereine staten die in staat zijn hun eigen weg te kiezen. Het is ook goed om na te denken over hoe we de (geopolitieke) omgeving iets werkbaarder kunnen maken voor de landen van het Oostelijk Partnerschap. Zo zou de dichotomie tussen de EU en de EEU doorbroken kunnen worden door meer communicatie tussen de twee, om de keuze voor het één of het ander minder binair te maken. Tenslotte zou het goed zijn voor de Europese sociaaldemocraten om de aanpak van (potentiële) lokale zusterpartijen te veranderen: een kritischere houding wat betreft ideologie, in combinatie met meer creativiteit en flexibiliteit wat betreft de

professionaliteit van de organisatie. Zo verdienen minder formele politieke bewegingen die wél de kern van onze normen en waarden uitdragen meer aandacht, en partijen die professionele opgebouwd zijn en goedgeorganiseerd maar ideologisch twijfelachtig – minder.

Activiteiten in 2019

Democracy

In 2019 hebben wij een groot aantal trainingen verzorgd. Deze trainingen waren vraag gestuurd en aangevraagd door onze partners in de volgende landen: Albanië, Armenië, Bosnië, Belarus, Georgië, Jordanië, Libanon, Marokko, Moldavië, Montenegro, Noord-Macedonië, Servië, Tunesië, Oekraïne. De ondersteuning voor deze projecten kwam van het Ministerie van Binnenlandse Zaken via de Wet Financiering Politieke Partijen. In 2016 werd door de Minister van Buitenlandse Zaken het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen in het leven geroepen. Vanuit dit fonds werd ook in 2018 aan de FMS extra financiering gegeven voor Oost-Europa (MATRA) en de MENA-regio (Shiraka.) Wij hebben vrouwenprojecten uitgevoerd in Armenië, Jordanië en Servië. Hiervoor is in 2016 een bestemmingsreserve “De Born Vrouwenfonds” gecreëerd. In dit fonds zit na afloop van 2019 nog 52.245 euro.

Projecten WFPP/ Westelijke Balkan:	133.621
Projecten Shiraka/ MENA regio:	52.220
Projecten MATRA/ Oost-Europa:	144.786

MATRA/ Oost-Europa (52.220)

Armenië

28-29 maart	Fact Finding missie
12-14 april	Training met WECF
27-29 sept	Leadership Academy met CDA en VVD
1-3 nov	Training in het kader van het FEPS project

Belarus

28 feb-1 maart	Uitgestelde training, FEPS project
6-7 juni	Fact Finding missie
5-6 okt	Campagnettraining in Minsk, nationaal niveau
28-29 okt	Campagnettraining in Mogilev, nationaal niveau
13 okt	Training voor verkiezingswaarnemers, Zaslavl (lokaal niveau)
20 okt	Idem, Minsk (lokaal niveau)
01 nov	Idem, Radoshkovich (lokaal niveau)
03 nov	Idem, Molodcheno (lokaal niveau)
15 nov	Idem, Slutsk (lokaal niveau)
30 nov	Idem, Volkovisk (lokaal niveau)

Oekraïne

April-juni	Campagne
7-9 juni	Campagne- en communicatietraining
24-28 juli	Summer Academy Eastern Europe
2-4 aug	Progressive Women's Summit
6-8 nov	Fact Finding missie

Georgië

19-21 juli Campagnetraining voor Women for Justice

Shiraka Mena regio (144.786)

Jordanië

22 – 25 aug Capaciteitsopbouw training voor jongeren JCDC en JSDP
 12 – 15 dec Training voor Trainers (ToT) voor jongeren en activisten van Al Sindyan
 12 – 15 dec Training voor Trainers (ToT) voor jongeren en activisten van Al Sindyan

Marokko

15 – 17 maart Capaciteitsopbouw (jonge) vrouwelijke leden en activisten FGD (Tetouan)
 19 – 21 juli Capaciteitsopbouw (jonge) vrouwelijke leden en activisten FGD (Fez)
 27 – 29 sept Capaciteitsopbouw (jonge) vrouwelijke leden en activisten FGD (Agadir)
 13 – 15 dec Training voor het leiderschap van de FGD (Rabat)

Tunesië

8 – 10 feb Campagnetraining parlementsverkiezingen Ettakatol (Tunis)
 12 – 14 juli Campagnetraining parlementsverkiezingen Ettakatol (Monastir)
 20 – 22 sep Campagnetraining presidents- en parlementsverkiezingen Ettakatol (Tunis)

WFPP/ Westelijke Balkan (133.621)

Albanië

15-17 maart Political Academy: communication and media for local elections
 5-7 april Political Academy: communication and media for local elections
 10-12 mei Political Academy: communication and media for local elections
 7-10 juni Political Academy: communication and media for local elections
 20-22 sept Training for Trainers (ToT)
 27-29 sept Political Academy: communication and media for local elections
 25-27 okt Political Academy: communication and media for local elections

Noord-Macedonië

5-7 juli Zomerschool SDSM jongeren, Ohrid

Montenegro

11-13 oktober FEPS Reclaiming Democracy

Servië

23-27 okt Gender Academy
 15-17 nov Training Local Boards

In 2019 voerden wij ook een aantal internationale projecten uit:

Progressive Women's Summit (Labour Party fondsen van de Westminster Foundation)

Van 2 tot 4 augustus organiseerden wij samen met de UK Labour Partij het Progressive Women's Summit, voor progressieve vrouwen uit vier Oost-Europese landen: Armenië, Georgië, Oekraïne en Moldavië. De aanleiding voor deze conferentie was het idee dat hoewel de vrouwen in deze landen vaak te kampen hebben met redelijk overeenkomstige uitdagingen, er weinig tot geen contact is tussen vrouworganisaties en activisten over de grenzen heen. De conferentie was bedoeld om deze aanname te testen, en als hij waar blijkt, te kijken naar mogelijke samenwerkingsverbanden.

Summer Academy for Eastern Europe (Labour Party fondsen van de Westminster Foundation)

Van 24 tot 28 juli organiseerden we de tiende editie van de Summer Academy voor Oost-Europa en Zuidelijke-Kaukasus. Deze regionale training organiseren we samen met de UK Labour Party/WFD, waarbij we een uitgebreide training verzorgen voor jonge, veelbelovende politici. We hadden dit jaar deelnemers uit 5 landen: Armenië, Belarus, Georgië, Moldavië, en Oekraïne. Gedurende de 5-daagse training zijn we ingegaan op ideologie, beleid, communicatie, debattraining en ToT. Daarnaast wordt met deze training een informeel netwerk van jonge politici opgezet, wat gebruikt wordt voor uitwisseling van (campagne)ervaringen. De Summer Academy was wederom een groot succes, met een zeer positieve evaluatie door de deelnemers aan het einde van de training.

Future Leaders (Labour Party fondsen van de Westminster Foundation)

Van 25 tot 28 april 2019 zijn we van start gegaan met de nieuwe driejarige cyclus van het Future Leaders project. Deze regionale trainingen organiseren we samen de UK Labour Party/Westminster Foundation for Democracy. Aan dit project doen prominente sociaaldemocratische en linksgeoriënteerde jongeren mee uit zes verschillende landen: Egypte, Jordanië, Libanon, Marokko, Palestijnse Gebieden (PG) en Tunesië. Het doel van dit project is om deelnemers uit deze landen een introductie te geven over de verschillende aspecten van politiek leiderschap en het werk van politieke partijen.

25 jaar European Forum: conferentie in Ljubljana (Labour Party fondsen van de Westminster Foundation)

Deze conferentie vond plaats op 6 april 2019 om te memoreren dat het European Forum for Democracy and Solidarity in 2018 25 jaar bestond. De bijeenkomst vond iets later plaats. Tijdens de bijeenkomst werd teruggekeken en de missie voor de toekomst besproken. Alle partners van het European Forum waren aanwezig: politieke stichtingen, politieke partijen en vertegenwoordigers van internationale politieke instituties.

Regional Best Practise Western Balkans LGBTI seminars (Labour Party fondsen van de Westminster Foundation)

Dit project dient ter ondersteuning van een netwerk van LGBTI activisten in de Westelijke Balkan. We organiseren een serie trainingen ter ondersteuning van lokale groepen en sluiten aan bij lokale Pride Marches. In 2019 vonden er seminars plaats in Bosnië & Herzegovina en Macedonië.

MENA Academy (Olof Palme International Center)

In samenwerking met het Olof Palme International Center uit Zweden en het European Forum for Democracy and Solidarity heeft de FMS een nieuwe trainingsacademie opgezet voor het Midden-Oosten en Noord-Afrika, de MENA Academy. Deze nieuwe academie brengt zeven partners van OPC, EFDS en FMS samen: Ujsario, Westelijke Sahara; Ettakatol, Tunesië; Egyptian Social Democratic Party, Egypte; Jordanian Social Democratic Party, Jordanië; Progressive Youth Organization, Libanon; Fatah, Palestijnse Gebieden; Patriotic Union of Kurdistan, Iraaks Koerdistan en People's Democratic Party (HDP), Turkije. Onderdeel van dit tweejarige project zijn vier trainingsactiviteiten. Drie activiteiten focussen op campagne, communicatie, leiderschap, beleidsontwikkeling en interne partijdemocratie en de laatste activiteit is een follow up en Training voor Trainers (ToT) training. Van 10 tot 13 oktober hebben we de eerste training georganiseerd in Amman, Jordanië.

Tweejarig FMS-FEPS project: Deepening Democracy

In 2018 ging het tweejarige project van FMS en Foundation for European Progressive Studies (FEPS) van start, een vervolg van het vorige project over de relaties tussen politieke partijen en maatschappelijke (jongeren) bewegingen. In veel landen worden politieke partijen door steeds meer jongeren niet als actors of change gezien. Het project brengt ervaren jongeren van politieke partijen en sociale bewegingen bij elkaar om ideeën uit te wisselen en activiteiten te ontplooiën. In 2019 hebben we het Deepening Democracy project afgerond met de laatste twee trainingen in Tunesië en Belarus en een internationale conferentie in Belgrado. Bij deze conferentie waren alle partners en een groot aantal deelnemers aanwezig. De discussie ging onder andere over de resultaten van het project. Hierbij werd door deelnemers ingebracht dat 1) er een internationaal/interregionaal netwerk is ontstaan van politieke partijen en Ngo's; 2) Men meer kennis heeft over politieke campagnes en hoe een actie te starten; 3) men soft skills zoals spreken in het openbaar verbeterd heeft. Daarnaast was er ook een publieksbijeenkomst waarbij een deelnemer uit ieder land een korte presentie hield over de politieke situatie en uitdagingen in zijn/haar land.

Tweejarig FMS-FEPS project: Reclaiming Democracy

In 2019 zijn we van start gegaan met de opvolger van het FEPS-FMS Deepening Democracy project. De aankomende twee jaar zullen wij met dit Reclaiming Democracy project focussen op de krimpende ruimte voor (democratische) politieke partijen en maatschappelijke organisaties. Het aantal landen onderdeel van dit project is uitgebreid van tien naar elf, nu inclusief Jordanië. Tijdens de Deepening Democracy conferentie in Belgrado is dit project officieel gelanceerd. De partners hebben ook input gegeven op hoe de trainingen er precies uit moeten gaan zien. De focus zal bij de activiteiten meer komen te liggen op sociaaldemocratie en beleidsontwikkeling. Daarbij willen partners ook vaker nationale en internationale gastsprekers uitnodigen om bepaalde thema's toe te lichten. De thema's zijn afhankelijk van de lokale context van ieder land, maar goede en veelgenoemde voorbeelden zijn corruptie, braindrain en jeugdwerkloosheid. Ook zullen wij bij deze trainingen gebruik maken van de trainingservaring die binnen dit netwerk is opgebouwd: de trainers die FEPS en FMS getraind hebben. De ervaringen met deze internationale trainers zijn heel positief. Inmiddels zijn de eerste twee trainingen geïmplementeerd in Montenegro en in Armenië. In Armenië heeft er op verzoek van de lokale partner ook een follow up activiteit plaatsgevonden.

Building Change

In samenwerking met Partos en Woord & Daad

Building Change draagt bij aan een ambitieuzere Nederlandse agenda voor de uitvoering van de SDG's, hier in Nederland alsmede daarbuiten, door middel van het op de politieke agenda zetten van het belang van het principe van beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling.

Om dit te bereiken werkte het team aan de volgende vier doelstellingen:

1. Building Change draagt substantieel bij aan de jaarlijkse SDG-voortgangsrapportage / Monitor Brede Welvaart 2019 aan de Tweede Kamer.
2. Building Change zet de campagne 'Adopteer een SDG' voort met een nieuwe vorm en inhoud door periodieke focus op politieke hot topics.
3. Building Change neemt actief deel aan het politieke debat m.b.t. de jaarlijkse voortgangsrapportage 'Beleidscoherentie voor ontwikkeling' aan de Tweede Kamer.
4. Building Change draagt bij aan het genereren van bekendheid betreffende de SDG-toets en monitort de toepassing van het instrument.

Adopteer een SDG

Building Change bouwde de activiteiten op de campagne 'Adopteer een SDG' in 2019 geleidelijk aan af. Onze focus lag inhoudelijk op twee onderwerpen: in de eerste periode van het jaar was dit klimaat, en in het tweede deel van het jaar 'financiering van duurzame ontwikkeling'. Tevens probeerden we onze activiteiten richting Tweede Kamerleden en media hierop te focussen. We bleven in 2019 werken met de formule dat we maximaal ruimte bieden aan samenwerkingspartners voor inhoudelijke bijdragen richting Tweede Kamerleden met een SDG-adoptie. We gaven via social media extra aandacht aan activiteiten van samenwerkingspartners, voor zover deze een link hadden met de SDG's. Met de Tweede Kamerleden onderhielden we frequent contact, o.a. door het regelmatig filmen van Tweede Kamerleden en het delen van de filmpjes op social media; ook door het organiseren van bijeenkomsten waarvoor zij uitgenodigd werden.

SDG-toets

Eind januari publiceerde Minister Kaag de SDG-toets, dit was reeks aangekondigd in de begeleidende brief van SDG-rapportage in mei 2018. Vanaf januari 2019 wordt nieuw beleid, wet- en regelgeving getoetst op de bijdrage aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDGs) en of het niet juist onbedoeld een negatieve impact hierop heeft (zowel in Nederland als daarbuiten). Extra aandacht is nu voor de effecten op ontwikkelingslanden en de effecten op gender. Dit aan de hand van het Integraal Afwegingskader (IAK), een gereedschapskist voor rijksambtenaren om nieuw beleid, wet- en regelgeving te checken op kwaliteit. Hier zijn de SDG's in opgenomen. Daarnaast is er extra aandacht voor de effecten van Nederlands beleid op ontwikkelingslanden en gender binnen het IAK. De toets is een rechtstreeks resultaat van een succesvolle Building Change lobby die in 2016 begonnen is. Mede dankzij goede contacten met Tweede Kamerleden, twee aangenomen moties en een nieuwe minister die het belang van een dergelijk instrument in zag, hebben we dit kunnen bereiken.

Dialogue

De FMS organiseert regelmatig publieksbijeenkomsten en expertmeetings in Nederland over ontwikkelingen in landen en regio's die ons aangaan. Hierbij debatteren vertegenwoordigers uit de politiek, het maatschappelijk middenveld, wetenschap en het bedrijfsleven over landen waar wij werken of over ontwikkelingssamenwerking. De publieksactiviteiten betrekken het bredere publiek bij internationale samenwerking en hebben als doel het draagvlak voor internationale solidariteit te vergroten. We werken altijd samen met maatschappelijke organisaties, de PvdA of mensen die oorspronkelijk uit deze landen afkomstig zijn. De FMS publiceert ook regelmatig artikelen op de website en we zijn een bron van betrouwbare, actuele analyses over politieke ontwikkelingen in de regio's waar we actief zijn. De maandelijkse nieuwsbrief van de FMS bood ook letterlijk ruimte voor dialoog: naast de evenementen die we organiseren is er ook altijd ruimte voor opinië artikelen en reacties op voorgaande artikelen.

Politieke café's

Dit jaar organiseerde de FMS twee politieke cafés. Dit zijn publieke bijeenkomsten over de politieke ontwikkelingen in een bepaald land, die worden georganiseerd in samenwerking met diaspora organisaties. Een politiek café begint altijd met een presentatie van de recente ontwikkelingen, waarna we met verschillende sprekers in gesprek gaan. De sprekers zijn meestal afkomstig uit het betreffende land, of vertegenwoordigen de diaspora van dat land in Nederland. We zorgen ook altijd voor een cultureel intermezzo en geven kunstenaars de mogelijkheid om hun werk te laten zien. Na afloop organiseren we een borrel met hapjes die afkomstig zijn van de lokale keuken.

In 2019 organiseerden we politieke cafés over:

- Op zaterdag 23 november in het Humanity House in Den Haag over het akkoord om de macht te delen in Soedan.
- Op 18 juni in Pakhuis de Zwijger over de presidentsverkiezingen in Oekraïne en met name over de verrassende overwinning van de acteur/komiek Zelenski

Trainingen voor Syrische vluchtelingen

Op 21 september en 26 oktober organiseerde de FMS twee informatieve bijeenkomsten in Amsterdam en den Haag voor Syrische vluchtelingen. De bijeenkomsten gingen over de politiek in Nederland. Deze groep vluchtelingen zal in de toekomst mogen stemmen en daarom was er een vraag aan de FMS om:

- Het Nederlandse politieke systeem toe te lichten
- Te vertellen welke politieke partijen er in Nederland zijn en vanuit welke ideologie ze opereren.
- Te vertellen over mensenrechten in Nederland en de EU

De Afrikadag

Op 13 april vond de Afrikadag 2019 plaats in het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam. De FEPS en FMS pakten ook dit jaar de organisatie gezamenlijk op. De Afrikadag stond de dag in het teken van het thema 'Migration: African Perspectives'. Met 3 partners (FMO, KIT, Cordaid), meer dan 40 deelnemende organisaties, ongeveer 100 sprekers, 80 vrijwilligers en ruim 800 enthousiaste bezoekers was de Afrikadag weer een groot succes. Afrikaanse hoofdgasten dit jaar waren Nigeriaanse auteur Lola Shoneyin, Zimbabwaanse vakbondsleider Peter Mutasa en Liberiaans-Nederlandse schrijver Vamba Sherif. En natuurlijk was ook de

graag geziene Afrikadag-gast Jan Pronk weer aanwezig met een lezing over ontwikkelingssamenwerking anno 2019.

Tijdens de opening, het hoofddebat en een groot aantal workshops, waaronder die van de FMS en FEPS zelf, werd ingegaan op het hoofdthema 'Migration: African Perspectives'. Voor ons was de Afrikadag 2019 daarmee een uitstekend moment om dit onderwerp, waar FEPS en FMS in 2018 en 2019 een gelijkgetiteld onderzoek naar deden, met een breder publiek te bespreken en hier input op te krijgen. Ook dit jaar was er een uitgebreid cultuurprogramma, met films tijdens het iAfrica Film Festival en poëzie en literatuur bij El Hizjra. Na afloop van de dag ging vanaf 18:00 uur Afreak, het culturele event met Afrikaanse moderne muziek en eten, van start. Ook deze editie van Afreak was weer een groot succes!

Doelstellingen van de Afrikadag

Het doel van de Afrikadag is draagvlakversterking voor internationale samenwerking en Afrikaanse thema's in Nederland. Dit is essentieel volgens de FMS, want zonder een breed maatschappelijk draagvlak voor internationale samenwerking is politiek draagvlak ook ondenkbaar. En juist dat politieke draagvlak is nodig om tot daadwerkelijke veranderingen te komen. De FMS slaagt er met de Afrikadag in om een jong, groot en divers publiek te bereiken en is daarbij niet bang om lastige onderwerpen aan te kaarten. Door de uitgebreide (social) media aandacht voor de Afrikadag wordt bovendien een veel grotere groep mensen bereikt dan enkel de bezoekers van de dag. Op deze manier draagt de Afrikadag van de FMS bij aan een positieve en realistische uitstraling van de Nederlandse inspanningen op het gebied van internationale samenwerking en Afrika.

Afrikadag 2019 in cijfers

De Afrikadag werd in 2019 bezocht door ruim 750 mensen. Met de workshoporganisatoren, sprekers en vrijwilligers brengt dit het aantal aanwezigen op 13 april op ongeveer 1000 mensen. Ook dit jaar hebben we weer een bezoekersevaluatie uitgevoerd. Helaas hadden we niet van alle bezoekers een mailadres (i.v.m. dubbele kaartverkoop op één naam of kaartverkoop aan de deur). Van de 586 bezoekers die we via de mail konden bereiken om een evaluatie in te vullen hebben we 97 reacties gekregen. Van de 97 bezoekers die de evaluatie invulden, bezochten 35 mensen de Afrikadag voor het eerst (36%). Bijna de helft noemden de nieuwsbrief toen gevraagd werd waar ze de Afrikadag van kennen. Dit is niet onlogisch aangezien de enquête ook zo verspreid is. Verder werden de website en onze social media kanalen genoemd. Ook mond op mond reclame via het netwerk van de bezoekers speelde een rol.

Diversen

Het vermogen van de FMS is bestemd als continuïteitsreserve, die ingezet kan worden in mindere tijden. Ons streven was tot 2019 om 50% van de loonkosten in reserve te hebben. Wij streven op termijn van vijf jaar (2023) naar een reserve van 250.000 euro (25% lasten in 2017.) Dat is in het afgelopen jaar niet bereikt. Sterker nog de reserve is teruggelopen.

De FMS hield ook in 2019 weer een fondsenwervingsactie. Onze communicatie bestond uit:

- 1) Onze websites voor de stichting en voor Fair Politics & de Afrikadag
- 2) De maandelijkse FMS Nieuwsbrief
- 3) Facebook, Twitter, Instagram

De FMS heeft gedurende het hele jaar dankbaar gebruik gemaakt van vrijwilligers en stagiaires.

Onze staf bestond uit: Arjen Berkvens, Danijel Tadic, Marina Ohanjanyan, Anne van der Meer, Jaron Liplijn en Rosa van Driel.

Onze stagiaires waren dit jaar: Rachael van Damme, Olivier Smit, Luuk Mevis, Jessica Antonisse, Roos Daemen, Rozemarijn van Grieken, Jaël Voskamp

Wij bedanken iedereen die ons werk mogelijk heeft gemaakt.

Manuela Monteiro

Voorzitter

Arjen Berkvens

Directeur

FMS en de impact van de Coronacrisis

Door de Coronacrisis is het werk van de FMS veranderd. Hieronder geef ik aan wat het voor ons betekent. Trainingen en publieksactiviteiten, waarvan de Afrikadag de belangrijkste, hebben we allemaal geannuleerd of uitgesteld. We richten ons nu grotendeels op inhoudelijk werk.

Conclusie ten aanzien van het financiële risico: Er is geen sprake van ernstige onzekerheid over de continuïteit van de stichting.

Financiële gevolgen: aanpassing van de begroting voor 2020

De begroting 2020 is aangepast. Hoewel nog niet duidelijk is wat alle gevolgen precies zullen zijn.

- 1) Vanuit het extra geld van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, krijgt de FMS 70.000 euro van de PvdA. Dit geld zullen we gebruiken om de financiële positie van de FMS te versterken.
- 2) Uitgangspunt van deze begroting is om dit jaar een behoorlijk bedrag (met dank aan de steun van de PvdA) toe te voegen aan de reserve.
- 3) De bilaterale FMS trainingen liggen volledig stil. We gaan proberen ze zoveel mogelijk uit te stellen naar het najaar, hoewel het natuurlijk nog volstrekt onduidelijk is of ze dan wel plaats kunnen vinden. Ondertussen is er contact gelegd met het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de gevolgen. Het belangrijkste risico is dat er salariskosten zijn opgenomen in de diverse projecten. Als de projecten niet doorgaan lopen we ongeveer 40K aan salariskosten mis. Er mogen geen salariskosten worden toegerekend aan projecten die geen doorgang hebben gevonden. Het Ministerie meldde hierover:

In principe blijft het uitgangspunt m.b.t personeelskosten:

- Wanneer begroot onder 'directe kosten': deze kosten zijn alleen subsidiabel wanneer ze aan een activiteit gekoppeld zijn. Personeelskosten die niet direct betrekking hebben op een Shiraka- of Matra-activiteit, komen niet in aanmerking voor subsidie. Als een activiteit niet doorgaat vervallen ook de daarvoor begrote personeelskosten (afgezien van eventuele reeds gemaakte kosten op moment dat uitvoering van de activiteit nog werd beoogd).
 - Wanneer begroot onder 'indirecte kosten': deze kosten blijven (tot het maximaal aangevraagde bedrag) subsidiabel.
- 4) We trekken richting het Ministerie samen op met de andere Nederlandse partij stichtingen. We hebben er succesvol voor gepleit dat subsidiegeld dat we niet uit kunnen geven in 2020 meegenomen kan worden naar (in ieder geval het eerste kwartaal van) 2021.
 - 5) We hebben voor ongeveer 5000 euro kosten gemaakt voor de Afrikadag. Die krijgen we voor 65% terug van de FEPS.
 - 6) We missen de inkomsten van de Afrikadag, maar we doen ook geen uitgaven. Inkomsten en uitgaven vallen tegen elkaar weg.
 - 7) Voor de meeste projecten geldt dat inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn. Gaat een project niet door, dan heeft dat geen gevolgen. De belangrijkste uitzondering heb ik geschetst onder 1.
 - 8) Uiteraard doen we wel een fondsenwerving in mei en hopen dit jaar in totaal 60.000 op te halen.

Impact op projecten:

1. Klimaat project

Het Climate Justice project zou van start gaan op de Afrikadag met een aantal workshops over dit thema. Helaas was dat niet mogelijk. Nu gaan we volop inzetten op Desk Research. We hebben de stagiaires van de Afrikadag nu ook op dit project gezet. We zullen daarbinnen ook aandacht besteden aan het Corona virus. We gaan monitoren wat de effecten van het virus op Afrikaanse landen zijn en kijken ook naar de verspreiding van virussen door ontbossing/ verdwijnen van wilde natuur op aarde. Het was de bedoeling om tijdens dit project twee werkbezoeken af te leggen in Afrikaanse landen. Dit is nu op de lange termijn geschoven. We moeten nog bekijken of we expertgroepen bij elkaar kunnen brengen in het najaar, of dat we dit via internet of via online interviews zullen doen.

2. Building Change

Het Building Change project kan gewoon doorgang vinden voor zover het gaat om research en lobby. We zijn nu vooral bezig met het voorbereiden van de jaarlijkse SDG rapportage, die voor mei op het programma staat. Daarna zullen we inzetten op een eigen Spotlight rapport, waarin we ons gaan richten op de belangrijkste incoherenties van beleid. We gaan ook kijken of we iets kunnen doen over medicijnen en de rol van Big Pharma.

3. Trainingen

- 1) Zie boven voor de trainingen in het kader van de NFRP MATRA en Shiraka subsidies.
- 2) De trainingen die we doen samen met FEPS worden ook zoveel mogelijk uitgesteld. Voor FEPS is het geen probleem dat ze eventueel pas in 2021 plaats zullen vinden.
- 2) We zullen dit jaar geen trainingen doen met het geld van Stichting De Born, dat in een bestemmingsreserve staat. Dit geld zullen we in 2021 uitgeven.
- 3) De regionale trainingen met Labour en het Olof Palme International Center worden ook zoveel mogelijk uitgesteld in overleg met beide donoren en partners op de grond.

4. Monitoring politieke ontwikkelingen in de EU nabuurlanden

Ons team is verantwoordelijk voor de monitoring van de politieke ontwikkelingen in de landen rond de Europese Unie. Deze monitoring heeft de volgende producten: news alerts bij belangrijke nieuwsfeiten als verkiezingen, de newsflash is ons tweemaandelijkse overzicht van de politieke ontwikkelingen in de EU nabuurlanden, de country updates zijn landendossiers over de EU nabuurlanden. Dit werk kan natuurlijk gewoon doorgang vinden. We zetten hier zelfs extra op in. We maken een flinke inhaalslag op de country updates en zijn die versneld aan het bijwerken. Kijk op: www.europeanforum.net

5. Gang van zaken bureau

- 1) Iedereen werkt thuis. Medewerkers hebben de mogelijkheid gekregen om bureaustoelen, beeldschermen en andere noodzakelijk materiaal mee te nemen en hebben dat ook gedaan.
- 2) We hebben vier stagiaires: 2 voor de Afrikadag, 1 voor Building Change en 1 voor het democratiseringswerk. Vooral voor de Afrikadag stagiaires was het afgelasten van de Afrikadag natuurlijk een bittere pil. Ondertussen proberen we alle stagiaires zo goed mogelijk aan het werk te zetten.
- 3) We hebben op 31 maart afscheid genomen van een collega. We zullen haar dit jaar niet vervangen. Het FMS Bureau werkt dit jaar met 4,2 fte.

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	<u>2019</u>		<u>2018</u>
	€		€
Viottende activa			
Overheidssubsidie (1)	47.836		46.075
Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)	102.103		29.049
Liquide middelen (3)	<u>299.424</u>		<u>311.822</u>
		449.363	386.946
Totaal activa		<u><u>449.363</u></u>	<u><u>386.946</u></u>

PASSIVA

	<u>2019</u>		<u>2018</u>
	€		€
Eigen vermogen (4)			
Continuïteitsreserve	68.204		130.904
De Born Vrouwenfonds	<u>52.145</u>		<u>116.155</u>
		120.349	247.059
Schulden			
Partij van de Arbeid rekening-courant	287.742		96.577
Nog te betalen en vooruitontvangen (5)	8.590		19.397
Loonheffingen (6)	10.985		
Rekening-courant FEPS	2.092		2.092
Reservering vakantiedagen en verlofuren	7.575		8.142
Reservering vakantiegeld	<u>12.030</u>		<u>13.679</u>
		329.014	139.887
Totaal passiva		<u><u>449.363</u></u>	<u><u>386.946</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

	Begroting 2019	Resultaat 2019	Resultaat 2018
	€	€	€
Baten			
Overheidssubsidie (8)	327.148	327.532	361.081
Bijdrage European Forum (9)	243.000	201.094	153.837
Bijdrage PvdA	18.300	18.300	18.300
Fondsenwerving Donaties	70.000	67.237	77.923
Partner bijdragen Afrikadag en andere (10)	35.000	42.461	30.880
Foundation European Progressive studies (11)	150.000	81.462	45.646
Project met Olof Palme Stichting International Center	-	33.062	-
Overige ontvangsten	-	3.577	3.107
	843.448	774.726	690.774
Lasten			
Organisatiekosten			
Salarissen, sociale- en pensioenlasten (12)	365.000	399.142	374.749
Overige organisatiekosten (13)	75.000	81.459	77.575
Fondsenwerving	9.000	9.969	10.354
	449.000	490.570	462.678
Projecten			
Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(14)	120.000	176.052	173.167
Internationale Projecten European Forum (15)	140.000	103.051	57.705
Projecten De Born (16)	30.000	29.175	20.642
Projecten in Nederland	10.000	6.726	9.423
Afrikadag	-	-	27.935
Foundation European Progressive studies (17)	90.000	68.814	26.641
Project met Olof Palme Stichting International Center	-	27.048	-
Building Change	3.000	-	-
	393.000	410.866	315.513
Totaal	842.000	901.436	778.191
Resultaat vóór bestemming	1.448	-126.710	-87.417
Onttrekking bestemmingsfonds De Born	-55.000	-64.010	-47.015
Toevoeging bestemmingsfonds De Born		-	-
Onttrekking uit continuïteitsreserve		-62.700	-40.402
Toevoeging aan continuïteitsreserve	1.448	-	-
Totaal bestemd	-53.552	-126.710	-87.417

TOELICHTING ALGEMEEN

Toelichting behorende bij de jaarrekening

Stichting Foundation Max van der Stoep for Democracy, Development and Dialogue (hierna: FMS), gevestigd te Den Haag is op 1 juli 2013 ontstaan als een juridische fusie tussen Evert Vermeer Stichting (de blijvende stichting, welke thans de huidige naam heeft) en de Alfred Mozer Stichting (verdwijnde stichting). De operationele samenvoeging heeft reeds plaatsgevonden op 1 januari 2013. Doelstelling van FMS is een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van (sociaal-) democratie in internationaal verband.

Verslaggevingsperiode

De verslaggevingsperiode is gelijk aan het kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens Rijk C1 Organisaties zonder winststreven. FMS kwalificeert als een kleine rechtspersoon. Waar wenselijk wordt gebruik gemaakt van de vrijstellingen die van toepassing zijn. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Een activum wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen

en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

FMS is niet belastingplichtig voor vennootschapsbelasting en omzetbelasting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen uit hoofde van subsidies- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde.

Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd

FMS maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan marktrisico (inclusief reële waarde- en renterisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft FMS een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van FMS te beperken. FMS zet geen afgeleide financiële instrumenten in.

Kredietrisico

De FMS loopt kredietrisico over leningen opgenomen onder financiële vaste activa, subsidie- en overige vorderingen en liquide middelen.

Renterisico

FMS loopt renterisico over de liquide middelen en rentedragende vorderingen en schulden.

Liquiditeitsrisico

FMS bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat FMS steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten die deel uitmaken van de te vorderen subsidies benadert de boekwaarde daarvan.

Vorderingen uit hoofde van subsidies en overige vorderingen

Vorderingen uit hoofde van subsidies en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervers verliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofdstuk Financiële instrumenten.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen-vermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, baten en lasten betrekking tot deze financiële instrumenten worden in staat van baten en lasten verantwoord. De algemene reserve is bedoeld als een buffer bij tegenvallende baten of lasten.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting

noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Personeelsbeloningen / pensioenen

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De pensioenpremies worden afgedragen aan een pensioenverzekeraar. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst en RJ 271 is het de stichting toegestaan de pensioenregeling te verwerken overeenkomstig de verplichting aan de pensioenuitvoerder. Uit dien hoofde worden de over een jaar verschuldigde pensioenpremie als pensioenlast in de staat van baten en lasten verwerkt.

TOELICHTING JAARREKENING

Balans

	2019	2018
	€	€
Overheidssubsidie (1)		
WFPP	29.508	35.613
NFRP-MATRA 2019	2.611	
NFRP SHIRAKA 2019	7.239	
NFRP-MATRA 2018	2.700	2.700
NFRP SHIRAKA 2018	5.779	7.762
	<u>47.836</u>	<u>46.075</u>

De FMS ontvangt krachtens de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP) en het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP) van het ministerie van Binnenlandse Zaken jaarlijks subsidie.

De subsidie voor de WFPP wordt middels een voorlopige beschikking en slechts voor 80%, gelijk met van de aan de partij verbonden wetenschappelijke bureau en jongerenorganisatie, overgemaakt aan de politiekevereniging die de ontvangen bedragen ter beschikking dient te stellen aan de genoemde organisaties. In het 4e kwartaal van het daaropvolgende jaar ontvangt de politieke vereniging de definitieve beschikking over het voorafgaande jaar en wordt het resterende deel van de subsidie (20%) die de politieke vereniging ontvangt, volledig ter beschikking gesteld aan de organisaties

Het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP) ondersteunt de ontwikkeling van de rechtsstaat en de democratie. Het richt zich op Oost-Europa, de Westelijke Balkan en de Arabische regio. Het NFRP bestaat uit 2 onderdelen, het NFRP-Matra programma voor de (Oost-) Europese regio en Shiraka voor de Arabische regio.

De subsidies tot en met 2018 zijn definitief vastgesteld door beide ministeries. Wel moet opgemerkt dat de vaststelling inzake NFRP MATRA 2018 en NFRP Shiraka 2018 definitief zijn vastgesteld, maar dat deze vaststelling pas in 2020 heeft plaatsgevonden.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Balans (vervolg)

	2019	2018
	€	€
Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)		
<i>Projecten European Forum</i>		
Partij van de arbeid 2019	2.500	
SPOE		6.000
Arbeiderspartiet Noorwegen 2018	6.000	6.000
Arbeiderspartiet Noorwegen 2019	6.000	
Danske socialdemokraterne	6.000	
Labour UK		7.048
Foundation for European Progressive Studies		5.270
	<u>20.500</u>	<u>24.318</u>
<i>Partner bijdragen publieksactiviteiten</i>		
Foundation for European Progressive Studies Conf Kiev 12/5		1.955
FEPS deepening democracy	10.170	
FEPS migration	40.011	
FEPS reclaiming democracy	17.094	
FEPS climate justice	5.070	
	<u>72.345</u>	<u>1.955</u>
<i>Projecten met zusterpartijen in Europa</i>		
Macedonië	-	100
Bosnië-Herzegovina	-	1.500
Montenegro	553	141
Totaal Projecten	<u>553</u>	<u>1.741</u>
<i>Overige</i>		
Terug te boeken creditcardafschrijving	-	86
Medewerkers	-	194
Rekening-courant Delta Lloyd	-	755
Financiering tolk	320	-
Reisbureau	8.385	
	<u>8.705</u>	<u>1.035</u>
	<u>102.103</u>	<u>29.049</u>

Over het saldo van de rekening-courant wordt geen intrest in rekening gebracht en zijn geen contractuele voorwaarden gesteld ten aanzien van de opeisbaarheid van het saldo.

Liquide middelen (3)

Rabobank 394546121	229.822	311.822
Rabobank 346715407	69.602	-
	<u>299.424</u>	<u>311.822</u>

Voor een meerjarenproject met de Olof Palme Stichting uit Zweden is op verzoek een aparte bankrekening geopend. Het geld van beide rekeningen is vrij besteedbaar.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Balans (vervolg)

Eigen vermogen (4)

Continuïteitsreserve

Beginstand per 1 januari:	130.904	171.306
Toevoeging:		
Onttrekking:	-62.700	-40.402
Eindstand 31 per december	<u>68.204</u>	<u>130.904</u>

De Born Vrouwenfonds

Beginstand per 1 januari:	116.155	163.170
Toevoeging:	-	-
Onttrekking:	-64.010	-47.015
Eindstand per 31 december	<u>52.145</u>	<u>116.155</u>

Totaal

	<u>120.349</u>	<u>247.059</u>
--	----------------	----------------

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Balans (vervolg)

Schulden op korte termijn

Partij van de Arbeid rekening-courant (5)

Rekening courant PvdA - FMS per 01-01	96.577	-
toename	191.165	96.577
Rekening courant PvdA - FMS per 31-12	<u>287.742</u>	<u>96.577</u>

Nog te betalen en vooruitontvangen (6)

	2019	2018
	€	€
<i>Projecten met Zusterpartijen</i>		
Libanon	-	1.296
Servië	-	1.145
Armenië	233	-
	<u>233</u>	<u>2.441</u>
<i>Overige</i>		
Declaratie medewerker	-	45
Trainer	-	700
Creditcards	960	-
Advertentie overlijden W.Kok	-	708
Accountantskosten	7.397	4.250
	<u>8.357</u>	<u>5.703</u>
<i>Vooruitontvangen</i>		
FEPS	-	11.253
	<u>8.590</u>	<u>19.397</u>
Loonheffingen (7)	<u>10.985</u>	-

De salarisadministratie wordt in 2019 nog verricht door ADP. De Partij van de Arbeid en haar neveninstellingen maakte tot november gebruik van een de zogenaamde betaalservice waarbij ADP niet alleen de aangifte doet aan de Belastingdienst maar ook de betalingen aan de medewerkers en de Belastingdienst verrichte en de verschuldigde bedragen per loonperiode automatische afschreef van de rekening zodat aan het eind van het jaar niets meer verschuldigd was aan de Belastingdienst noch aan het ADP. Als gevolg van de Brexit moest het ADP deze dienst stopzetten omdat het onderdeel van het ADP dat deze dienst verleent in het Verenigd Koninkrijk zit en de nieuwe Europese vergunning voor het ADP minder gunstige condities en voorwaarden bevat en het ADP om deze reden de service heeft gestaakt per 1 november 2019.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten

Baten

	Begroting 2020 €	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Overheidssubsidie (8)			
WFPP		133.621	151.757
WFPP Def.vaststelling voorafgaand jaar.		-1.111	74
NFRP-MATRA		52.220	54.000
NFRP-SHIRAKA		144.786	155.250
NFRP-SHIRAKA def.vaststelling voorafgaand jaar		-1.984	
	327.148	327.532	361.081

Bijdrage European Forum (9)

Olof Palmes International Center		36.540	34.024
Sociaal democraten Denemarken		6.000	6.000
Arbeiderspartij Noorwegen		6.000	6.000
Sociaal democraten Zweden		27.000	27.000
SPD Duitsland		25.000	25.000
SPOE Oostenrijk		6.000	6.000
Labour		92.054	47.040
Partij van de Arbeid		2.500	2.000
	243.000	201.094	153.064

Partner bijdragen Afrikadag en andere (10)

Stichting internationaal		2.050	-
ICCO		2.050	-
WECF		6.850	-
FMO		5.000	-
Cordaid		2.500	2.500
Partos		-	5.000
Ministerie van Buitenlandse Zaken		-	1.200
Bijdrage standhouders		11.724	10.300
Storting donateurs en kaartverkoop		12.287	11.880
	35.000	42.461	30.880

Foundation European Progressive studies (11)

De FMS doet in samenwerking met Foundation European Progressive Studies (FEPS) een aantal projecten waar zij een bijdrage voor krijgt. Het betreft de volgende projecten:

Conferentie Kiev		-	6.000
Deepening Democracy		16.231	7.458
Migration		42.998	37.703
Climate Justice		4.128	-
Reclaiming Democracy		8.722	-
Training Albanië		9.385	
	150.000	81.465	51.161

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten	Begroting 2020 €	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Salarissen, sociale- en pensioenlasten (12)			
Salarissen	365.000	271.892	266.151
Sociale lasten		50.933	49.406
Pensioenpremies		35.618	16.613
Overige verzekeringen WIA/WGA/Eigen risico		6.510	6.467
Cafetariaregeling		1.226	
Ontvangen ziekengeld en WAZO-uitkeringen		-	-
Reservering vakantiegeld/verlofuren		19.308	22.452
Reiskosten woon - werk		13.684	13.701
Overige personeelskosten		-30	-41
	<u>365.000</u>	<u>399.142</u>	<u>374.749</u>

In 2019 bedroeg de omvang van het personeelsbestand 4,9 FTE, in 2020 zal dit lager zijn omdat een medewerkster vertrekt en niet vervangen wordt. Bij een medewerker zal tijdelijk gedurende 6 maanden een urenuitbreiding plaatsvinden. De verwachting is dat het aantal FTE in 2020 4,2 zal bedragen.

Overige organisatiekosten (13)

Huisvestingskosten	25.000	16.717	16.667
Bureaunkosten	15.000	20.839	16.919
Computerkosten	10.000	19.821	23.934
Reis- en verblijfkosten medewerkers	4.000	4.582	3.560
Abonnementen en lidmaatschappen	5.000	5.344	5.716
Accountantskosten	4.000	7.207	3.680
Vergaderkosten	2.000	1.391	500
Overige kosten	5.000	2.707	3.562
	<u>70.000</u>	<u>78.606</u>	<u>74.538</u>
<i>Overige personeelskosten</i>			
Reisverzekering	-	-	296
Scholing	-	-	891
Personeelsfestiviteiten	-	2.628	1.577
Jubilea en afscheid personeel	-	225	273
	<u>5.000</u>	<u>2.853</u>	<u>3.037</u>
Totaal overige organisatiekosten	<u>75.000</u>	<u>81.459</u>	<u>77.575</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

	Begroting 2020 €	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
<i>Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka (14)</i>			
<i>Regio Zuidoost Europa</i>			
Albanië	-	14.236	2.988
Bosnië & Herzegovina	-	224	10.907
Macedonië	-	17.641	24.782
Montenegro	-	169	4.890
Servië	-	7.060	14.432
<i>Regio Midden-Oosten & Noord Afrika</i>			
Libanon		-	11.607
Jordanië	-	46.399	17.616
Marokko	-	1.992	6.604
Tunesië	-	31.534	18.053
<i>Regio Oost-Europa</i>			
Armenië	-	15.488	12.708
Wit-Rusland	-	21.252	10.000
Georgië	-	1.489	2.502
Moldavië	-	-	1.150
Oekraïne	-	13.197	34.928
Trainer de trainers		5.369	
	<u>130.000</u>	<u>176.052</u>	<u>173.167</u>

Internationale Projecten European Forum (15)

Algemene kosten		223	8.071
Kosovo		-	1.097
PES congres Lissabon		-	2.423
Georgie		5.788	5.390
25 jarige bestaan European Forum		-	588
News Service		6.542	3.321
25 years of the European Forum: partner meeting in Ljubljana		11.167	
Eastern Europe Women's summit in Kiev		15.312	-
		-	-
Future Leaders 2018 - 2020: MENA training in Amman		23.723	
Summer Academy 2018 - 2021: Eastern Europe		28.897	28.832
Regional Best Practise in the Western Balkans: LGBTI		11.399	7.984
	<u>220.000</u>	<u>103.051</u>	<u>57.705</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten

	Begroting 2020 €	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Projecten De Born (16)	30.000	29.175	20.642

De uitgaven hebben betrekking op specifieke trainingen voor vrouwen en worden onttrokken aan De Born Vrouwenfonds. Dit project heeft in 2019 een omvang van 5,6 % van de totale projectkosten, Dit jaar is dat 7,1%. Voor de organisatiekosten van deze specifieke projecten zal daarom een bedrag van € 34.835 van de totale organisatiekosten worden onttrokken aan Bestemmingsfonds De Born, voorafgaand jaar was dat € 26.372.

Foundation European Progressive studies (17)

De FMS doet in samenwerking met Foundation European Progressive Studies (FEPS) een aantal projecten waar zij een bijdrage voor krijgt. De FMS is daarnaast een bijdrage verschuld voor de kosten die FEPS maakt.

Het betreft de volgende projecten:

Afrikadag

Externe kosten	14.962		
eigen bijdrage betaald aan FEPS	23.156		

Deepening Democracy

Externe kosten	13.007		
----------------	--------	--	--

Migration

Externe kosten	2.116	5.055	
eigen bijdrage betaald aan FEPS	3.000		

Climate Justice

Externe kosten	288		
----------------	-----	--	--

Reclaiming Democracy

Externe kosten	12.285		
----------------	--------	--	--

FEPS political parties

Eigen bijdrage (WFPP & Shiraka)			21.586
Af: Doorber. aan Projecten/conferenties FMS			

90.000	68.814	26.641
--------	--------	--------

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

Overeenkomstig de statuten besluit het bestuur omtrent de bestemming van het resultaat. Dit in overeenstemming met de statutaire doelstellingen van FMS.

Voorstel resultaatbestemming verslagjaar

Het negatieve resultaat vóór bestemming bedraagt € 126.710. Een bedrag van € 64.010 zal ten laste komen van De Born vrouwenfonds, een bedrag van € 62.700 zal ten laste komen uit de continuïteitsreserve.

Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Den Haag op 24 juni 2020

Manuela Monteiro (voorzitter)

Kirsten Meijer (vicevoorzitter)

Liselore van der Heijden (penningmeester)

Kati Piri (PvdA internationaal secretaris)

Roelof van Laar (algemeen bestuurslid)

Ayaan Abukar (algemeen bestuurslid)

Lau Schulpen (algemeen bestuurslid)

Yannick du Pont (algemeen bestuurslid)

Milka Yemane (algemeen bestuurslid)

Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue (FMS)
Postbus 30204
2500 GE 's-GRAVENHAGE

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue (FMS)

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue (FMS) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2019 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue (FMS) te 's Gravenhage per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 'kleine organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 met een balanstotaal van € 449.363;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2019 met een resultaat van € 126.710 (tekort);
en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue (FMS) te 's-Gravenhage, zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 'kleine organisaties-zonder-winststreven' vereist is.

- 2 -

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 'kleine organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland RJ-Richtlijn C1 'kleine organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de onderstaande bijlage bij onze controleverklaring.

Sliedrecht, 29 juni 2020.

WIT^h accountants B.V.

P. Alblas RA

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Foundation Max van der Stoel For Democracy, Development and Dialogue (FMS) te 's-Gravenhage

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Begroting 2020				
		2020	2020	2019
Inkomsten		Herzien	Goedgekeurd	
		03-04-20	11-12-19	
1.1	WFPP/MATRA/Shiraka			327.148
1.1.1	WFPP	134.000	149.160	
1.1.2	Matra	50.039	50.039	
1.1.3	Shiraka	152.690	152.690	
1.2	Bijdrage aan het European Forum			243.000
1.2.1	Olof Palme projects	140.000	140.000	
1.2.2	Labour Party/ Westminster	170.000	170.000	
1.2.3	Overige contributies	70.000	70.000	
1.3	Bijdrage van de PvdA	88.300	18.300	18.300
1.4	Fondsenwerving	65.000	70.000	70.000
1.8	Partner bijdragen Afrikadag	0	35.000	35000
1.9	Onttrekking reserve ex De Born	0	55.000	55000
1.11	FEPS Afrikadag en Climate Justice	20.000	40.000	150000
		890.029	950.189	898.448
Uitgaven	Organisatie			
2.1	Salarissen	350.000	350.000	365000
2.2	Huisvesting	25.000	25.000	25000
2.3	Bureaunkosten	15.000	15.000	15000
2.4	Computerkosten	10.000	10.000	10000
2.5	Reis en verblijfkosten	4.000	4.000	4000
2.6	Overige personeelskosten/ opleidingen	5.000	5.000	5000
2.7	Abonnementen en lidmaatschappen	5.000	5.000	5000
2.8	Accountantskosten	4.000	4.000	4000
2.9	Vergaderkosten	2.000	2.000	2000
2.11	Kosten fondsenwerving	9.000	9.000	9000
2.12	Overige kosten	10.000	5.000	5000
		439.000	434.000	449000
Uitgaven	Projecten (directe kosten)			
3.1	bi-laterale steun aan partijen	130.000	165.000	165.000
3.2	internationale projecten	220.000	270.000	150.000
3.2.1	Projecten De Born	0	25.000	30000
3.3	Projecten in Nederland	5.000	10.000	10000
3.4	Projecten met FEPS	20.000	40.000	90000
3.5	FMS Denktank	zie FEPS	zie FEPS	0
3.6	Building change	3000	3000	3000
		378000	513000	448000
	Inkomsten	890029	950189	898.448
	Uitgaven	817000	947000	897000
		73029	3189	1.448